

Grathwohl: Jeg skal begynde med at udtale en Anerkendelse af den Sympati for det mindre Haandværk og den mindre Industri, som den højtærede Minister og ogsaa de ærede Ordførere har givet til Kende, og som ogsaa selve Lovforslaget er et Udtryk for. Men jeg er bange for, at det ikke er det rigtige Tidspunkt at fremkomme med et Forslag af den Art.

De i det foreliggende Lovforslag omhandlede Kreditforeninger er blevet paralleliseret med Husmandskreditforeninger, og jeg har ogsaa fra en enkelt Side hørt denne Hjælp sammenlignet med den Hjælp, som gennem en Lov nu vil blive ydet Sejlskibsfarten. Jeg synes ikke, at disse Paralleller er rigtige. Der er nemlig aldrig Tvivl om, at en Husmand, som har faaet Hjælp til at oprette et Husmandsbrug, kan faa sine Produkter afsat; han har straks sit Marked i Orden. For Sejlskibserhvervets Vedkommende gælder det, at disse Laan ydes for at skaffe de erhvervsdrivende Betingelser for at komme ud paa Markedet, til de oversøiske Havne, hvor de kan søge deres Chance, og hvor der er Brug for denne Skibsfart. For Haandværkets Vedkommende ligger Forholdene desværre meget anderledes, thi for Haandværket er Markedet brudt sammen herhjemme, dette Erhverv savner Beskæftigelse, det savner vist i Øjeblikket ikke Redskaber. Jeg tror, at vi, hvis vi vil undersøge Forholdene indenfor disse 77 000 Bedrifter, vil finde mange tusinde Maskiner og meget Værktøj ledigt, fordi det ikke kan komme til Anvendelse.

Jeg tror, at den Mand, der kom til mig med en Hakke og en Skovl paa Nakken og bad om Arbejde, vilde føle sig meget lidt trøstet, hvis han fik det Svar: Ja, Arbejde vil jeg ikke give dig, men jeg vil hjælpe dig til et Laan, saa du kan anskaffe flere Hakker og Skovle; dette Laan skal du forrente med saa og saa mange Procent og betale tilbage i Løbet af 5 Aar, og du skal skaffe Garanter for Laanet.

Vi mangler i Øjeblikket Afsætningsmuligheder, ikke Produktionsmidler, og det var derfor gavnligere, om man vilde koncentrere sin Interesse om andre Punkter, naar man virkelig vil yde Hjælp. Det er rigtigt, hvad det ærede Medlem Hr. J. C. A. Larsen har fremhævet, at man skal søge at hjælpe alle erhvervsdrivende til at faa deres Driftsomkostninger ned og ogsaa hjælpe til at faa de offentlige Afgifter sat ned og lignende. Men heller ikke det hjælper tilstrækkeligt; man skal gøre det, som vi Konservative har peget paa og stillet Forslag om, man skal søge at ophjelpe Erhvervene.

Det er maaske rigtigt, at Haandværket ikke direkte kan hjælpes gennem vore Forslag, men Erhvervslivet som Helhed kan hjælpes, og naar først Erhvervslivet er kommet i Gang, bliver der Arbejde for de smaa Haandværkere og industridrivende.

For øvrigt har det ærede Medlem Hr. J. C. A. Larsen rigtigt paapeget, at der allerede i mange Aar paa Finansloven er ydet Laan til Anskaffelse af Maskiner, Værktøj og Redskaber, Laan, som har gjort megen Gavn; der er omkring i Provinsbyer og Landsbyer mange smaa udmærket indrettede Virksomheder, som er sat i Gang ved Hjælp af disse Laan. Uddelingen af disse Laan er foregaaet paa en praktisk Maade, idet det først er blevet grundigt undersøgt, om de og de Maskiner nu netop burde anskaffes paa det Sted og denne Plads, og dernæst har de paagældende faaet god Vejledning, ja, der har i det hele dannet sig en Praksis paa dette Omraade, som har været overordentlig nyttig. Den højtærede Minister vil sandsynligvis i Anledning af de stillede Spørgsmaal give Oplysninger om, hvorledes disse Laan er udnyttet.

Skulde det nu vise sig, at vi kan faa Produktionen i Gang ved at skabe større Efterspørgsel — og det er den, vi skal fremme —, er jeg ganske sikker paa, at man med den Sympati, som har givet sig til Kende i Dag, og som vi ved stadig har været til Stede for at fremhjelpe Haandværket og den mindre Industri her i Landet, nok skal finde paa Midler til Forøgelse og Forbedring af Produktionsmidlerne. Men jeg vil henstille til den høje Rigsdag at tage under Overvejelse, hvad der skal gøres for at skaffe Afsætningsmuligheder og Efterspørgsel; for det er Arbejde, vi trænger til, ikke Redskaber. Det er i Virkeligheden at byde Stene for Brød, naar man i Øjeblikket siger til Folk: I kan faa Penge til at anskaffe Maskiner og Redskaber. Det er ikke den Vej, vi skal. Jeg vil meget henstille til de 3 ærede Partier, Venstre, Radikale og Socialdemokrater, at flytte deres Sympati lidt over paa andre Forslag, som helt anderledes vil være i Stand til at fremme det Formaal, som man mener at fremme gennem det foreliggende Lovforslag.

Angaaende Enkelthederne i Lovforslaget er der allerede faldet adskillige Udtalelser. Ogsaa jeg skal erkende, at selv om der var Brug for en saadan Lov, er det foreliggende Forslag ufuldkomment paa flere Punkter. De Garanter, der skal skaffes, vil altsaa opstaa paa den Maade, at dersom en Mand har Brug for et Laan paa 3 000 Kr., saa vil han søge at skaffe sig Garanter og